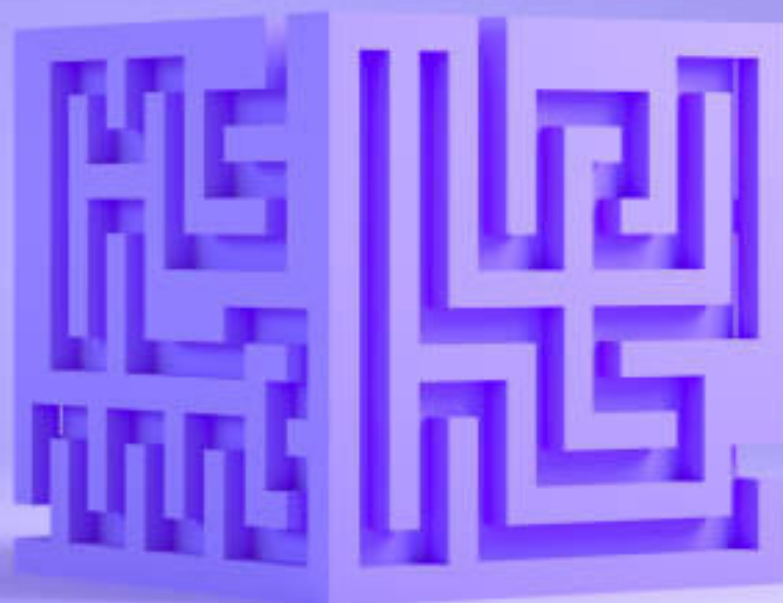

BẢN TIN

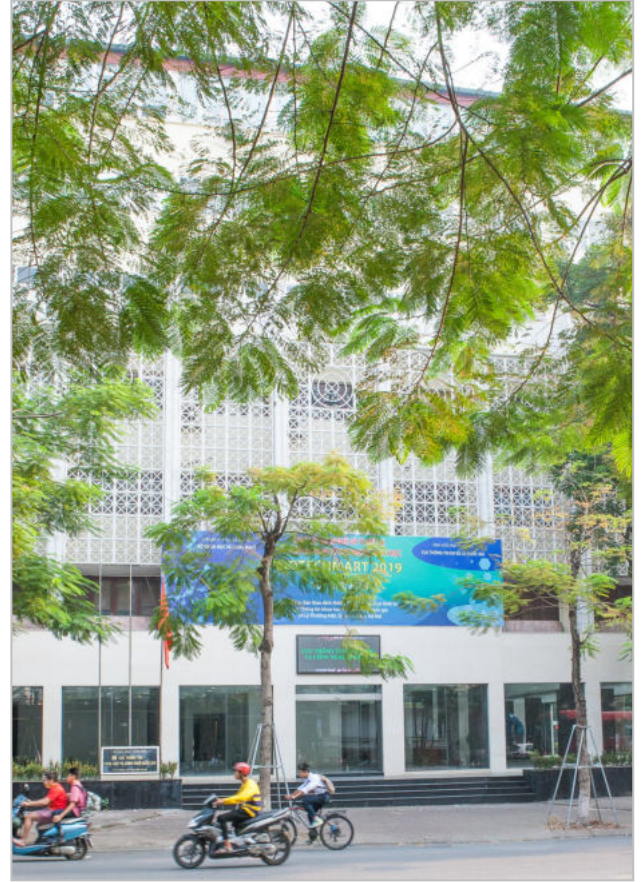
KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Số 48.2022

TIN TỨC SỰ KIỆN

- 01 Thu hút đầu tư tư nhân vào phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo
- 02 Startup Kỳ lân là tiêu chí đánh giá thành công của hệ sinh thái khởi nghiệp quốc gia
- 03 VVS2022: làm rõ bức tranh về dòng chảy đầu tư khởi nghiệp sáng tạo thế giới và Việt Nam
- 04 Mạng lưới đổi mới sáng tạo Việt Nam tại châu Âu muốn đóng góp cho sự phát triển của đất nước

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 05 tMonitor - Dự án đo lường và cảnh báo không khí
- 06 Hệ sinh thái khởi nghiệp Berlin 2022 (Phần cuối)

CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tel: (024) 38262718

KIẾN THỨC KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 07 Các mẫu hình của sự đột phá (Phần cuối)

THU HÚT ĐẦU TƯ TƯ NHÂN VÀO PHÁT TRIỂN KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VIỆT NAM

Most.gov.vn - Sáng 10/12/2022, tại Hà Nội, Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) phối hợp với Đại học Quốc gia Hà Nội và Chương trình Phát triển Liên hợp quốc tại Việt Nam (UNDP) với sự tài trợ của Chương trình Đối tác Đổi mới sáng tạo Việt Nam-Australia (Aus4Innovation) tổ chức hội thảo “Thu hút đầu tư tư nhân vào phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo Việt Nam, hướng tới các mục tiêu phát triển bền vững”, nhằm phân tích rào cản và cơ hội khơi thông đầu tư tư nhân để thúc đẩy sự phát triển của khoa học công nghệ và đổi mới sáng tạo ở Việt Nam.

Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Văn Tùng phát biểu tại Hội thảo.

Phát biểu khai mạc Hội thảo, Thứ trưởng Thường trực Bộ KH&CN Trần Văn Tùng cho biết, khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo (KH,CN&ĐMST) ở Việt Nam đã có nhiều phát triển. KH&CN hiện đại được ứng dụng nhanh chóng trong nhiều lĩnh vực sản xuất kinh doanh và đời sống xã hội, khẳng định vai trò là nhân tố quyết định đối với năng lực cạnh tranh của mỗi quốc gia, giúp giảm dần sự phụ thuộc vào khai thác tài nguyên thiên nhiên, xuất khẩu thô, nhân công giá rẻ, từng bước chuyển sang dựa vào ứng dụng mạnh mẽ khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo.

Tuy nhiên, theo Thứ trưởng, số lượng doanh nghiệp đầu tư cho hoạt động nghiên cứu, phát triển chưa nhiều và việc sử dụng quỹ phát triển KH&CN trong doanh nghiệp còn hạn chế. Tăng cường đầu tư tư nhân trong phát triển KH,CN&ĐMST hướng tới

các mục tiêu phát triển bền vững là yếu tố sống còn để thúc đẩy phát triển kinh tế xã hội ở Việt Nam.

Tại hội thảo, các đại biểu đã chia sẻ những kinh nghiệm trên thế giới trong việc thu hút đầu tư tư nhân vào phát triển KH,CN&ĐMST, trao đổi về các lĩnh vực đầu tư hướng đến các mục tiêu phát triển bền vững (SDG) tại Việt Nam, cũng như những rào cản đang tồn tại cần được khắc phục khi đầu tư vào KH,CN&ĐMST với mục đích tạo ra tác động lớn hơn đối với xã hội, môi trường và nền kinh tế.

Bà Ramla Khalidi, Trưởng đại diện thường trú của UNDP tại Việt Nam, đánh giá cao cam kết mạnh mẽ của Chính phủ Việt Nam trong việc tăng cường các nguồn tài chính để phát triển KH,CN&ĐMST. Đồng thời đưa ra các khuyến nghị về tài chính cho KH&CN: “Điều quan trọng là cần phát triển của khu vực doanh nghiệp bằng cách thúc đẩy cải cách doanh nghiệp nhà nước nhằm củng cố môi trường đầu tư kinh doanh tổng thể về cạnh tranh, tiếp cận tài chính và các yêu cầu hành chính. Một chương trình thí điểm hợp tác công tư được điều chỉnh phù hợp cho nghiên cứu và phát triển (R&D) và đổi mới sáng tạo có thể giúp tập trung và tận dụng các nguồn lực, đồng thời cải thiện hợp tác giữa các chủ thể nghiên cứu công và doanh nghiệp, bao gồm cả các công ty nước ngoài.

Do đó, nhằm khuyến khích các doanh nghiệp thuộc mọi loại hình sở hữu đầu tư vào KH&CN, đặc

biệt là trong các ngành công nghệ cao và sáng tạo, cũng như các ngành công nghiệp hỗ trợ, cần sử dụng một loạt các ưu đãi để thu hút vốn đầu tư, cả từ trong nước và các nguồn lực nước ngoài, vào các lĩnh vực ưu tiên này.

Theo các chuyên gia đến từ UNDP: “Việc thực hiện một chương trình thí điểm đẩy mạnh hợp tác công - tư và đầu tư tư nhân trong các dự án thương mại hóa kết quả nghiên cứu, tài sản trí tuệ, cũng như khuyến khích viện nghiên cứu, trường đại học thu hút đầu tư tư nhân vào các hoạt động KH,CN&ĐMST là rất cần thiết”.

Tại hội thảo, UNDP cũng đã công bố Bản đồ cơ hội đầu tư hướng đến các mục tiêu phát triển bền vững (SDG) tại Việt Nam. Bản đồ được thực hiện với sự hỗ trợ của Trung tâm thực hành và đầu tư tạo tác động (CIIP), đối tác chính trong sáng kiến SDG Impact của UNDP tại khu vực ASEAN. Theo đó, Bản đồ cơ hội đầu tư tại Việt Nam đã xác định 6 ngành (giáo dục, thực phẩm và đồ uống, y tế, năng lượng tái tạo và thay thế, cơ sở hạ tầng, tài chính), 16 phân ngành, 14 lĩnh vực có cơ hội đầu tư và 7 cơ hội mở.

Theo bà Dawn Chan, Giám đốc Điều hành của CIIP: “Bản đồ cơ hội đầu tư SDG Việt Nam cung cấp thông tin thị trường quan trọng cho các nhà đầu tư mong muốn đầu tư bền vững vào Việt Nam. Chúng tôi vui mừng được tham gia hỗ trợ xây dựng Bản đồ cơ hội đầu tư cho Việt Nam. Đây là công cụ quan trọng để các bên tham gia khu vực công và tư nhân có thể sử dụng nhằm hướng nguồn vốn đến các lĩnh vực tạo tác động lớn và góp phần đạt được các mục tiêu SDG của Việt Nam. Cùng với UNDP và Bộ KH&CN, chúng tôi mong muốn tạo ra nhiều hơn nữa các cơ hội hợp tác để thúc đẩy đầu tư bền vững tại Việt Nam”.

Theo nhận định của các chuyên gia tại Hội thảo, Bản đồ sẽ giúp định hướng cho khu vực tư nhân về các lĩnh vực đang cần đầu tư nhất trong nước và

khuyến khích áp dụng KH,CN&ĐMST. Đây cũng là thông tin hữu ích với các nhà hoạch định chính sách mong muốn xây dựng khung chính sách tiến bộ, thuận lợi để hỗ trợ doanh nghiệp vượt qua các thách thức và phát triển bền vững. Thời gian tới, để xác định đầu tư vào KH,CN&ĐMST hiệu quả cần phải xây dựng bản đồ nhận diện các cơ hội đầu tư ở nhiều lĩnh vực. Đồng thời phải xác định ưu tiên cho các lĩnh vực, ngành nghề có cơ hội đầu tư và phải tính toán được bài toán hiệu quả kinh tế khi thu hút đầu tư từ nguồn lực tư nhân.

Các đại biểu đã thực hiện nghi thức công bố “Bản đồ cơ hội đầu tư SDG tại Việt Nam”.

Bé mạc hội thảo, Thứ trưởng Trần Văn Tùng giá cao các phát biểu, đề xuất kiến nghị của các đại biểu rất sát với tình hình thực tiễn. Nghiên cứu của UNDP đã cho chúng ta cái nhìn toàn diện về các cơ hội đầu tư cho các ngành nghề, lĩnh vực được nêu trong Bản đồ cơ hội đầu tư hướng đến các mục tiêu phát triển bền vững (SDG) tại Việt Nam. Các cơ hội đầu tư đều hướng đến tận dụng các nền tảng KH,CN&ĐMST để phục vụ cho mục tiêu phát triển bền vững.

Đồng thời, Thứ trưởng Trần Văn Tùng đề nghị UNDP tiếp tục quan tâm hỗ trợ Việt Nam xây dựng Bản đồ cơ hội đầu tư năm 2023 theo hướng mở rộng thêm các ngành nghề, lĩnh vực khác chứ không dừng lại ở 6 ngành như hiện nay./.

TECHFEST Vietnam 2022 có chủ đề “Đổi mới sáng tạo mở - Khởi nguồn tư duy mới”.

STARTUP KỶ LÂN LÀ TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ THÀNH CÔNG CỦA HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP QUỐC GIA

Vneconomy.vn - Số lượng Kỳ Lân là bằng chứng cho quy mô, khả năng hấp thụ nguồn vốn của thị trường khởi nghiệp. Một nước sở hữu càng nhiều “Kỳ Lân” sẽ mang lại càng nhiều lợi ích cho hệ sinh thái khởi nghiệp của nước đó...

TECHFEST Vietnam 2022 với chủ đề “Đổi mới sáng tạo mở - Khởi nguồn tư duy mới”, do Bộ Khoa học và Công nghệ phối hợp với Bộ Ngoại giao, UBND tỉnh Bình Dương tổ chức tại Trung tâm Hội nghị và Triển lãm tỉnh Bình Dương, đã diễn ra từ ngày 02 đến 04/12/2022.

Mục tiêu của TECHFEST Vietnam 2022 hướng tới thúc đẩy các giải pháp công nghệ, đổi mới sáng tạo mà Việt Nam có lợi thế và có tiềm năng trong tương lai để giải quyết những ảnh hưởng của đại dịch cũng như phục hồi kinh tế, đóng góp vào sự

phát triển bền vững. Nhằm giúp các startup Việt phát triển và trưởng thành, nhắm thành công tới mục tiêu niêm yết trên thị trường chứng khoán (IPO), Hội thảo “IPO - Đường băng sáng tạo, Kỳ Lân cất cánh” đã diễn ra trong khuôn khổ sự kiện TECHFEST Vietnam 2022. Các chuyên gia, CEO của những doanh nghiệp công nghệ đã có nhiều chia sẻ về cách startup phát triển và tăng tốc, đặc biệt là làm thế nào để IPO thành công.

Đây là một trong những tọa đàm chiến lược ươm tạo và tăng tốc Kỳ Lân cho các doanh nghiệp

khởi nghiệp, doanh nghiệp khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo có tiềm năng và được khẳng định về thị trường cũng như năng lực phát triển, IPO thúc đẩy thị trường vốn quy mô quốc gia và hướng đến thị trường IPO quốc tế như Singapore, Hàn Quốc, Nhật Bản và NewYork (Hoa Kỳ)...

Con đường trở thành Kỳ Lân: phải làm những điều không ai tin làm được

Thạc sỹ Nguyễn Bá Diệp, Phó chủ tịch MoMo, chia sẻ “để trở thành một công ty lớn, startup phải làm những điều không ai tin chúng ta có thể làm được”. MoMo đã trải qua 15 năm phát triển, trong đó 10 năm đầu “không ai tin MoMo sẽ làm được”. Bởi vì, ông Diệp cho biết, khi MoMo triển khai sản phẩm là vào năm 2017, “lúc đó, ai cũng cười”, vì đơn giản ĐTDĐ vẫn còn chưa phổ biến, nhưng MoMo lại làm dịch vụ thanh toán trên di động.

MoMo là Kỳ Lân fintech của Việt Nam được định giá hơn 2 tỷ USD, sau vòng gọi vốn series E diễn ra vào tháng 12 năm ngoái. Chia sẻ kinh nghiệm để có thể trở thành một startup Kỳ Lân, ông Nguyễn Bá Diệp cho biết startup cần xác định phát triển một sản phẩm “không ai tin làm được”, bởi vì nếu một sản phẩm ai cũng biết rồi, ai cũng hiểu rồi thì mình “rất khó làm to được”. Điều thứ hai, theo ông Diệp, là đã làm sản phẩm thì sản phẩm đó phải có rất nhiều người sử dụng, như vậy mới có thị trường lớn. “Sản phẩm của mình có thể là một sản phẩm vĩ đại nhưng chỉ có 10 người hay 100 người, 1000 người dùng, câu chuyện lại rất khác”, ông Diệp nói. Hiện nay, MoMo là ví điện tử với hơn 31 triệu khách hàng.

“Các bạn có thể thấy là chúng tôi đã mất khoảng 15 năm và thực sự rất nhiều khó khăn để có thể đến ngày hôm nay”, ông Diệp chia sẻ và đưa ra một số yếu tố quan trọng giúp một startup trở thành Kỳ Lân. Thứ nhất, để có thể trở thành một công ty unicorn và có tác động đến xã hội, startup phải làm ra một cái sản phẩm có tác động đến rất nhiều người sử dụng

và đặc biệt phải có hàm lượng công nghệ rất cao.

Thứ hai là tầm nhìn của cái người điều hành thị trường, quan điểm về sản phẩm có phải đi đúng hướng. “Là một startup, thời gian ban đầu chúng ta thường rất ngây thơ, chúng ta không biết thế nào là bán hàng mà cứ nghĩ có sản phẩm tốt là có thể bán được. Nhưng không phải, bán hàng có nghệ thuật bán hàng riêng, và phải học. Ví dụ một quán phở phục vụ rất tốt 10 khách hàng, nhưng khi lên 100 khách hàng, mọi thứ sẽ khác. Như vậy, nếu hệ thống cơ sở dịch vụ không sẵn sàng và không có tầm nhìn thì khi dịch vụ phát triển sẽ là tai họa cho công ty chứ không phải là thời cơ”, ông Diệp nói.

Chính vì thế, theo nhà lãnh đạo MoMo, thực ra việc startup có quan điểm, tầm nhìn, chiến lược đầu tư vào hệ thống sản phẩm và dịch vụ trong thời gian dài là một điều rất là quan trọng. Ngoài ra, đa số các startup chết vì tiêu tiền quá tay và không biết cách quản lý tài chính, không biết kiểm soát dòng tiền, phân bổ dòng tiền vào chỗ nào và nên tiết kiệm ở khâu nào.

Thạc sỹ Nguyễn Bá Diệp, Phó chủ tịch MoMo: “Để trở thành một công ty lớn, startup phải làm những điều không ai tin chúng ta có thể làm được”.

Theo đó, startup có thể làm tất cả những điều rất phi thường, bằng cách cố gắng. Khi mới startup chỉ là một công ty nhỏ rất khó tiếp cận khách hàng, đến gặp ai cũng không được tiếp đón. Vậy làm thế nào để có thể thuyết phục mọi người sử dụng dịch vụ của mình, làm thế nào thuyết phục các đối tác của mình? Câu trả lời của Phó Chủ tịch MoMo là phải “mặt dày”, nếu “không mặt dày, không kiên trì, không nỗ lực thì tôi nghĩ thành công rất khó đến”.

Định giá thương hiệu giúp startup xây dựng lộ trình trở thành Kỳ Lân

Một vấn đề quan trọng nhằm giúp startup phát triển và thực hiện ước mơ Kỳ Lân, tiến hành IPO được Tiến sĩ Đỗ Văn Phú, Phó Viện trưởng Viện

Thạc sỹ Nguyễn Bá Diệp, Phó chủ tịch MoMo: "Để trở thành một công ty lớn, startup phải làm những điều không ai tin chúng ta có thể làm được".

Phát triển kinh tế số Việt Nam, chia sẻ là định giá thương hiệu. Theo Tiến sỹ Đỗ Văn Phú, khi định giá thương hiệu, startup sẽ biết rõ giá trị của doanh nghiệp mình thật sự là như thế nào, ở mức độ triệu USD, tỷ USD hay là trăm tỷ USD.

Thứ hai, startup sẽ hiểu rõ những yếu tố nào quyết định nên giá trị của doanh nghiệp, vì sao lại là một tỷ USD. Và thứ ba, định giá doanh nghiệp sẽ giúp startup phân tích tốt các chiến lược phát triển. Như vậy, định giá doanh nghiệp giúp startup hiểu mình đang ở đâu, từ đó sẽ xây dựng lộ trình để phát triển, mở rộng quy mô vùng lợi nhuận và đưa thương hiệu trở thành một thương hiệu toàn cầu.

Những năm gần đây, lĩnh vực công nghệ Việt Nam đang phát triển mạnh mẽ, thu hút sự chú ý của các nhà đầu tư quốc tế nhờ sự mở rộng của các ngành công nghiệp số. Năm 2021 là một năm thành công của hệ sinh thái khởi nghiệp Việt Nam, bên cạnh việc bổ sung vào danh sách hai "Kỳ Lân" công nghệ mới thì các startup Việt Nam còn mang về số tiền đầu tư kỷ lục. 1,4 tỷ USD là vốn đầu tư vào các

startup Việt Nam trong năm 2021, gấp 1,5 lần so với con số kỷ lục vào năm 2019.

Để đạt được kết quả trên, nhiều chuyên gia cho rằng một phần là nhờ sức hút đặc biệt của những "Kỳ Lân" công nghệ Việt. Không phải ngẫu nhiên khi nói về hệ sinh thái khởi nghiệp của một quốc gia, giới chuyên gia thường nhắc đến số lượng Kỳ Lân như một tiêu chí. Đó là bằng chứng cho quy mô, khả năng hấp thụ nguồn vốn của thị trường. Chính vì vậy việc một nước sở hữu càng nhiều "Kỳ Lân" sẽ mang lại càng nhiều lợi ích cho hệ sinh thái khởi nghiệp của nước đó.

Nhằm hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp tại Việt Nam trên hành trình tiến tới Kỳ Lân và IPO, tại hội thảo, Mạng lưới Nhà đầu tư IPO TECHFEST quốc gia đã được ra mắt. Đây là kết quả của quá trình thảo luận và tiến tới thống nhất, hợp tác của Bộ Khoa học và Công nghệ với một số tập đoàn và doanh nghiệp lớn và các tổ chức quỹ đầu tư khởi nghiệp đổi mới sáng tạo để phục vụ sứ mệnh chung xây dựng hệ sinh thái bền vững và phát triển./.

Các đại biểu tham dự Diễn đàn Quỹ đầu tư Khởi nghiệp sáng tạo Việt Nam 2022 (VVS2022).

VVS2022: LÀM RÕ BỨC TRANH VỀ DÒNG CHẢY ĐẦU TƯ KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM

Baodauthau.vn - Tại Diễn đàn Quỹ đầu tư Khởi nghiệp sáng tạo Việt Nam 2022 (VVS2022), với chủ đề "Dịch chuyển dòng vốn toàn cầu" tổ chức ngày 19/12, Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư Nguyễn Chí Dũng nhấn mạnh, sự kiện là cơ hội để làm rõ bức tranh về dòng chảy đầu tư khởi nghiệp sáng tạo trên thế giới và tại Việt Nam, thông qua đó làm rõ những lĩnh vực công nghệ thu hút đầu tư, cũng như đề xuất các chính sách, giải pháp thúc đẩy hơn nữa hoạt động đầu tư đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp tại Việt Nam.

Theo Bộ trưởng Nguyễn Chí Dũng, chủ đề của Diễn đàn năm nay là "Dịch chuyển dòng vốn đầu tư toàn cầu" để phản ánh sự dịch chuyển của dòng vốn đầu tư quốc tế. "Sự dịch chuyển đó không chỉ là dòng vốn mà còn là dòng chảy của tri thức, công nghệ và đổi mới sáng tạo. Chính tri thức, công nghệ trong các sản phẩm, dịch vụ được tạo nên từ quá

trình đổi mới sáng tạo sẽ là thước đo giá trị cho hoạt động đầu tư tài chính", Bộ trưởng nhấn mạnh.

Theo đó, Bộ trưởng đề nghị Diễn đàn trao đổi sâu hơn, toàn diện hơn về dòng chảy giá trị, bao gồm cả tri thức, công nghệ, đổi mới sáng tạo và nguồn vốn trên thị trường, để thấy được những xu hướng, thách thức và cả cơ hội của khởi nghiệp

sáng tạo Việt Nam nằm trong bối cảnh chung của khu vực và toàn cầu.

Lãnh đạo Bộ Kế hoạch và Đầu tư tin tưởng, thông qua diễn đàn, các nhà đầu tư và cộng đồng đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp sẽ tìm được những kết nối mới, cơ hội mới và quan trọng hơn là nhìn thấy Việt Nam như một điểm đến tin cậy của các nhà đầu tư.

Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư cùng đại diện các bộ ngành tham quan, lắng nghe chia sẻ của các startup tiêu biểu về sản phẩm đổi mới sáng tạo ngày 19/12/2022.

Thông tin đưa ra tại Diễn đàn cho thấy, năm 2022, trong bối cảnh xu hướng đầu tư toàn cầu có nhiều thay đổi sâu sắc do chịu ảnh hưởng từ những biến động địa chính trị và khả năng suy thoái hiện hữu tại nhiều nền kinh tế lớn, sự dịch chuyển của dòng vốn đầu tư đã và đang diễn ra mạnh mẽ giữa các khu vực và quốc gia, trong đó các cơ hội đầu tư đang càng trở nên khó khăn hơn đối với cả startups và nhà đầu tư.

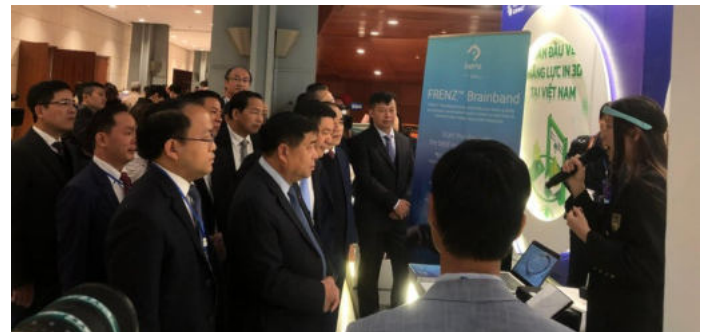
Theo phân tích của Crunchbase News, tổng vốn đầu tư mạo hiểm toàn cầu trong quý III/2022 đạt 81 tỷ USD, giảm 90 tỷ USD (53%) so với cùng kỳ năm trước và giảm 40 tỷ USD (33%) so với quý trước. Tại Đông Nam Á, thị trường đầu tư khởi nghiệp sáng tạo thu hút 3,72 tỷ USD trong quý III/2022, giảm lần lượt 36,4% và 22% so với cùng kỳ năm 2021 và quý II/2022.

Mặc dù tổng giá trị đầu tư giảm sút, song thị trường Đông Nam Á vẫn được đánh giá là tiềm năng

nhờ một số yếu tố chính như: Tốc độ tăng trưởng của khu vực dự kiến duy trì ở mức 4 - 5%/năm; quy mô thị trường lớn với 680 triệu dân; mức độ phủ internet sâu rộng, tổng giá trị hàng hóa của kinh tế số dự đoán đạt 200 tỷ USD trong năm 2022, sớm 3 năm so với các dự đoán trước đó.

Đông Nam Á tiếp tục chứng kiến sự tăng trưởng về số lượng người dùng Internet với 20 triệu người dùng mới vào năm 2022, nâng tổng số người dùng Internet lên 460 triệu người. Trong đó, Việt Nam hiện được đánh giá là viên ngọc quý mới nhất của Đông Nam Á với sự trỗi dậy là kết quả từ sức hấp dẫn của thị trường với các nhà đầu tư, cũng như sự hỗ trợ từ phía Chính phủ với hệ sinh thái khởi nghiệp.

Năm 2021, trong bối cảnh dịch bệnh COVID-19 trên toàn cầu cũng như trong nước vẫn có những diễn biến phức tạp, song các công ty khởi nghiệp Việt Nam đã huy động được mức kỷ lục 1,4 tỷ USD trên 165 giao dịch, tăng 1,6 lần so với mức 894 triệu USD và 126 giao dịch vào năm 2019. Điều này cho thấy hoạt động giao dịch trên thị trường đã được cải thiện đáng kể, lấy lại động lực sau khi sụt giảm do đại dịch COVID-19.

Đoàn đại biểu tham dự Diễn đàn nghe các startup Việt tiêu biểu chia sẻ về những sản phẩm đổi mới sáng tạo của doanh nghiệp.

Dự báo về triển vọng thu hút đầu tư vào lĩnh vực này trong năm 2023, Trung tâm Đổi mới sáng tạo Quốc gia (NIC) cũng như các đại biểu tham dự sự kiện cho biết, khởi nghiệp sáng tạo của Việt Nam sẽ tiếp tục tăng trưởng./.

Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính hội đàm với Thủ tướng Luxembourg Xavier Bettel.

MẠNG LƯỚI ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VIỆT NAM TẠI CHÂU ÂU MUỐN ĐÓNG GÓP CHO SỰ PHÁT TRIỂN CỦA ĐẤT NƯỚC

Bnews.vn - Mạng lưới Đổi mới sáng tạo Việt Nam tại châu Âu mong muốn đóng góp cho sự phát triển chung của đất nước thông qua các hoạt động kết nối doanh nghiệp, chuyển giao công nghệ, triển khai các dự án.

Ngày 09/12, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính dẫn đầu Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam lên đường dự Hội nghị Cấp cao kỷ niệm 45 năm quan hệ ASEAN - EU và thăm chính thức Đại Công quốc Luxembourg, Vương quốc Hà Lan và Vương quốc Bỉ, theo lời mời của Thủ tướng Luxembourg Xavier Bettel, Thủ tướng Hà Lan Mark Rutte và Thủ tướng Bỉ Alexander De Croo.

Nhân dịp này, phóng viên TTXVN tại Berlin đã có cuộc phỏng vấn Tiến sĩ Cao Thế Anh - Phó Chủ tịch Mạng lưới Đổi mới sáng tạo Việt Nam tại châu Âu

(VINEU), Giám đốc Môi trường công ty TNHH Bình An (Binh An GmbH), CHLB Đức, đồng sáng lập - chuyên gia cấp cao về môi trường của Mạng lưới Kinh tế và Đổi mới sáng tạo Đức-Việt (DVIW) về hoạt động của VINEU cũng như quan hệ hợp tác giữa Việt Nam - Liên minh châu Âu (EU).

Đánh giá về hoạt động của VINEU trong thời gian qua, Tiến sĩ Thế Anh cho biết ra mắt vào ngày 04/11/2021, trong chuyến thăm của phái đoàn Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính tại CH Pháp, VINEU mang sứ mệnh tập hợp sức mạnh tri thức, kết

nổi các chuyên gia và trí thức không chỉ tại châu Âu mà trên toàn thế giới, nhằm đóng góp và phục vụ cho sự phát triển của Việt Nam. Sau một năm thành lập, VINEU đã có những hoạt động tích cực trong việc phát triển mạng lưới, tìm kiếm và kết nối với các đối tác là các tập đoàn, doanh nghiệp, các tổ chức tại châu Âu. Bên cạnh đó, các chuyên gia của VINEU cũng đã đóng góp tham luận cho các chương trình liên quan đến kinh tế tuần hoàn, chuyển đổi số, kết nối và hỗ trợ công ty khởi nghiệp do Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh, Hue Innovation Hub tổ chức. VINEU tổ chức đưa đoàn doanh nghiệp châu Âu về làm việc và kết nối với các doanh nghiệp Việt Nam.

*Tiến sĩ Cao Thế Anh - Phó Chủ tịch Mạng lưới
Đổi mới sáng tạo Việt Nam tại châu Âu
(VINEU) trả lời phỏng vấn TTXVN.*

Trong thời gian tới, VINEU sẽ tiếp tục kiện toàn và phát triển mạng lưới thông qua kết hợp với Liên hiệp Hội Thanh niên sinh viên Việt Nam tại châu Âu, Liên hiệp Hội người Việt tại châu Âu cũng như các mạng lưới trí thức, đổi mới sáng tạo của Việt Nam trên toàn thế giới nhằm phát triển mạng lưới, đồng thời tổ chức các buổi thảo luận chuyên đề nhằm trao đổi kinh nghiệm, tri thức và thúc đẩy việc tạo dựng các dự án đầu tư, chuyển giao công nghệ về Việt Nam. Đề cập đến quan hệ Việt Nam - EU tiếp tục được duy trì và thúc đẩy trong thời gian qua, đặc biệt là vai trò của Việt Nam trong việc gắn kết quan

hệ giữa Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) và EU, từ góc độ một trí thức Việt kiều đang sinh sống và làm việc tại châu Âu, Tiến sĩ Thế Anh cho rằng quan hệ song phương Việt Nam - EU, với lịch sử 32 năm phát triển sâu rộng và thực chất, đã nâng lên một tầm cao mới với việc hai bên trở thành đối tác bình đẳng của nhau trên cơ sở hợp tác cùng có lợi trong tất cả các trụ cột hợp tác, đặc biệt là việc thực thi Hiệp định Thương mại tự do Việt Nam-EU (EVFTA).

Đặc biệt trong bối cảnh đại dịch COVID-19 hoành hành, EU đã hỗ trợ Việt Nam gần 30 triệu liều vaccine, cũng như các trang thiết bị y tế để giúp Việt Nam phòng chống đại dịch thành công. Đó là minh chứng rõ nét cho mối quan hệ hữu nghị, bền vững giữa Việt Nam và EU.

Trong gần 30 năm gia nhập ASEAN, với tư duy, chính sách đối ngoại đúng đắn, Việt Nam đã ngày càng trưởng thành, chủ động tham gia và đóng góp tích cực vào các hoạt động chung của ASEAN với tinh thần trách nhiệm, được các nước đánh giá cao, từ đó nâng cao vị thế và vai trò dẫn dắt của Việt Nam trong tổ chức. Có thể thấy, ngay từ khi gia nhập ASEAN, Việt Nam luôn thể hiện vai trò tích cực và có trách nhiệm của mình, giúp mở rộng và tăng cường tính gắn kết trong ASEAN, cũng như thúc đẩy khả năng của ASEAN trên mọi lĩnh vực.

Bên cạnh đó, Việt Nam không ngừng cải thiện, nâng cao năng lực cũng như uy tín và tiếng nói của mình trên trường quốc tế thông qua các hình thức hội nhập quốc tế, như tham gia các tổ chức quốc tế, các diễn đàn đa phương khu vực, liên khu vực và toàn cầu, đăng cai tổ chức các sự kiện quốc tế quan trọng, trúng cử những vị trí quan trọng của các cơ chế quốc tế..., góp phần nâng cao uy tín của Việt Nam trong ASEAN và tạo điều kiện để Việt Nam có cơ hội đóng góp nhiều hơn cho ASEAN. Tất cả những điều này chính là cơ sở quan trọng để Việt Nam có thể đảm nhiệm vai trò dẫn dắt trong ASEAN.

Việt Nam luôn coi trọng phát triển quan hệ đối tác và hợp tác toàn diện với EU và các nước thành viên, đồng thời luôn ủng hộ tăng cường quan hệ đối tác chiến lược ASEAN-EU. Do đó, với vai trò quan trọng của mình trong ASEAN, Việt Nam sẽ là nhân tố quan trọng thúc đẩy mối quan hệ ASEAN-EU lên một tầm cao mới.

Đánh giá việc Việt Nam tham dự Hội nghị Cấp cao ASEAN-EU và chuyến thăm chính thức của Thủ tướng Phạm Minh Chính tới Đại Công quốc Luxembourg, Vương quốc Hà Lan và Vương quốc Bỉ, Tiến sĩ Thế Anh bày tỏ vui mừng được chứng kiến sự kiện này, khẳng định chuyến thăm là cơ hội quan trọng để củng cố niềm tin và nâng tầm mối quan hệ Việt Nam với các nước Luxemburg, Hà Lan và Bỉ nói riêng, cũng như châu Âu nói chung. Đặc biệt, với vai trò quan trọng của mình trong ASEAN, Việt Nam sẽ là tác nhân tích cực cho việc thúc đẩy mối quan hệ của ASEAN với EU.

Tiến sĩ cho rằng trong bối cảnh thế giới phải đối mặt với rất nhiều khó khăn và thách thức, việc Việt Nam tiếp tục đạt được nhiều kết quả tốt trong phát triển kinh tế-xã hội là nhờ vai trò lãnh đạo, điều hành hiệu quả của chính phủ. Theo Tiến sĩ Thế Anh, ở cấp độ toàn cầu, thế giới đã và đang chịu những tác động sâu sắc từ đại dịch COVID-19 trên mọi khía cạnh. Sự suy thoái kinh tế trong hai năm qua chủ yếu do các biện pháp phong tỏa của nhiều quốc gia nhằm ứng phó với sự lây lan của dịch bệnh và sự đứt gãy chuỗi cung ứng toàn cầu.

Bên cạnh đó, đại dịch COVID-19 cũng tác động nặng nề tới đời sống chính trị quốc tế, trong đó có mối quan hệ vốn căng thẳng giữa hai cường quốc Mỹ và Trung Quốc. Trong khi đó, những biến động căng thẳng trong quan hệ giữa Nga và phương Tây liên quan chiến dịch quân sự đặc biệt của Nga tại Ukraine đã gây ra những tác động sâu sắc đến đời sống quan hệ quốc tế. Cuộc xung đột đã làm gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu, làm gia tăng giá cả,

dẫn đến lạm phát phi mã, khủng hoảng năng lượng, lương thực...

Đối với Việt Nam, những tác động tiêu cực do đại dịch COVID-19 gây ra là điều không tránh khỏi, như kinh tế suy giảm, thiệt hại về người và của, sự đứt gãy, gián đoạn các hoạt động kinh tế, văn hóa, xã hội... Hiện nay, Việt Nam đẩy mạnh tiến trình hội nhập quốc tế nhằm tạo động lực phát triển bên trong. Tuy nhiên, sự gián đoạn của chuỗi tương tác toàn cầu đã trở thành một thách thức vô cùng to lớn đối với Việt Nam.

Trong bức tranh âm ỉ của toàn cầu và khu vực do tác động của đại dịch COVID-19, dường như Việt Nam lại có những cơ hội cùng các thành viên ASEAN góp phần nâng cao vai trò, vị thế của mình trong hiệp hội. Năm 2020, Việt Nam là nước có tốc độ tăng trưởng Tổng sản phẩm quốc nội (GDP) cao nhất tại Đông Nam Á và nằm trong số ít các quốc gia trên thế giới đạt mức tăng trưởng dương.

Việt Nam luôn giữ được sự ổn định chính trị, tạo nền tảng vững chắc đưa đất nước vượt qua giai đoạn khó khăn. Mô hình chống dịch của Việt Nam được nhiều quốc gia và tổ chức quốc tế ghi nhận bởi sự ổn định về chính trị và xã hội, tinh thần đồng lòng, thống nhất cao độ từ trung ương tới địa phương. Những kết quả có được là minh chứng rõ nhất cho thấy cho vai trò lãnh đạo to lớn của Đảng cũng như năng lực điều hành của Chính phủ Việt Nam trong thời gian qua.

Tiến sĩ Thế Anh nhận định bên cạnh các khó khăn trên, Việt Nam cũng đã và đang đón nhận các cơ hội lớn khi chuỗi cung ứng trên toàn cầu có sự dịch chuyển mạnh mẽ, nhiều tập đoàn đa quốc gia đẩy mạnh đầu tư vào Việt Nam, góp phần hình thành nên “bức tranh” toàn cảnh với rất nhiều cơ hội lớn kèm theo thách thức cho doanh nghiệp Việt Nam. Theo các chuyên gia, các nhà hoạch định chính sách cũng như chính các doanh nghiệp, sự chuyển dịch đã cho thấy cơ hội để doanh nghiệp

Việt Nam gia nhập chuỗi cung ứng toàn cầu lớn nhất từ trước đến nay. Với sự quan tâm và đẩy mạnh hỗ trợ về cơ chế, chính sách từ chính phủ và các cơ quan quản lý nhà nước, ngành công nghiệp Việt Nam, đặc biệt là công nghiệp phụ trợ đã đạt được những hiệu quả rõ nét. Việt Nam có một số lợi thế để tranh thủ sự dịch chuyển chuỗi cung ứng.

Tuy vậy, thực tế mặt bằng chung các doanh nghiệp công nghiệp của Việt Nam đa số còn nhỏ lẻ, chưa thể tham gia sâu vào chuỗi giá trị, bị đứt gãy chuỗi cung ứng do phụ thuộc vào thị trường thế giới nhiều biến động, từ những ảnh hưởng của dịch bệnh COVID-19 đến chiến tranh thương mại giữa các nước.

Do đó, vấn đề đổi mới công nghệ, chuyển đổi số và đa dạng hóa chuỗi cung ứng là nhu cầu cấp bách để tăng năng lực cạnh tranh cho các doanh nghiệp Việt Nam khi đứng trước cơ hội này. Bên cạnh đó, nhằm đảm bảo cho sự phát triển bền vững của nền kinh tế, chính phủ cũng cần quan tâm đến vấn đề an toàn năng lượng và bảo vệ môi trường. Tiến sĩ Thế Anh khẳng định với vai trò là một mạng lưới của các chuyên gia và trí thức tại châu Âu, VINEU rất mong muốn được đóng góp cho sự phát triển chung của đất nước thông qua các hoạt động kết nối doanh nghiệp, chuyển giao công nghệ cũng như triển khai các dự án phục vụ cho mục tiêu phát triển bền vững của đất nước./.

Mạng lưới VINEU là mạng lưới thành phần thứ 5 để triển khai các hoạt động kết nối, hỗ trợ Trung tâm Đổi mới sáng tạo Quốc gia tiếp cận hiệu quả hơn với các hệ sinh thái đổi mới sáng tạo các nước phát triển trên thế giới.

Mạng lưới VINEU có sứ mệnh xây dựng, phát huy và kết nối cộng đồng trí thức người Việt toàn cầu và liên kết, hợp tác, cống hiến mang lại giá trị thực tiễn cho Việt Nam.

tMonitor- DỰ ÁN ĐO LƯỜNG VÀ CẢNH BÁO KHÔNG KHÍ

Hiện nay, bệnh ung thư phổi là căn bệnh có tỷ lệ tử vong hàng năm cao thứ hai ở Việt Nam. Một trong những nguyên nhân đó là do ô nhiễm không khí trong các môi trường lao động độc hại. Điều này đã thôi thúc một startup 9X sử dụng công nghệ để có thể giúp chẩn đoán, phát hiện và cảnh báo sớm những vấn đề liên quan đến không khí, đó chính là dự án tMonitor của chàng trai trẻ Vũ Hải Nam.

Từ bỏ giấc mơ tiến sĩ để thực hiện đam mê

Quan tâm tới khởi nghiệp ngay từ thời sinh viên nhưng khi ra trường, Vũ Hải Nam quyết định đi làm thuê thay vì xây dựng riêng cho mình một “đế chế”. Tâm niệm “chỉ khi làm thuê mới sớm có cơ hội chạm tay vào những công nghệ hàng đầu thế giới”, anh chọn đầu quân cho các công ty outsourcing hàng đầu thế giới. Công việc này giúp anh được thử sức mình ở nhiều dự án trong và ngoài nước, mở rộng mối quan hệ và tích lũy kinh nghiệm khi làm việc với khách hàng Mỹ, Nhật Bản,...

“Môi trường outsourcing thử thách mình với nhiều dự án, công nghệ khác nhau, giúp mình phát triển khả năng học hỏi, làm mới và cập nhật kiến

thức, đồng thời cũng “học lỏm” được tư duy xây dựng một hệ thống đáp ứng được tiêu chuẩn khắt khe của nước ngoài. Ý tưởng phát triển sản phẩm của riêng mình vẫn được mình nung nấu trong suốt quá trình này. Tuy nhiên, khi cảm thấy cơ hội chín muồi, thị trường có tiềm năng đón nhận và năng lực cá nhân đủ sức, mình mới chính thức theo đuổi lối đi riêng” - Hải Nam cho biết.

Thời điểm “chín muồi” mà anh nhắc đến có lẽ là năm 2015, khi một công ty khác tại tòa nhà văn phòng nơi anh làm việc xảy ra sự cố cháy nổ. Tuy không gây thiệt hại quá lớn về người và của nhưng tình huống bất ngờ lại không có sự chuẩn bị trước đó khiến anh không ngừng suy nghĩ về việc làm sao

để giảm thiểu rủi ro cho con người, hạn chế những mất mát mỗi khi khủng hoảng hay sự cố xảy ra ở các cơ quan, công xưởng,...

CEO dự án iMonitor Nguyễn Hải Nam.

Vướng mắc chỉ phần nào được tháo gỡ khi 9X quyết định nghiên cứu về ứng dụng mạng lưới cảm biến để quản trị khủng hoảng, anh nhận ra mình hoàn toàn có thể bảo vệ sức khỏe người lao động, thậm chí góp phần làm tăng năng suất thông qua cải thiện chất lượng không khí. Ý tưởng đã có, anh quyết định tạm gác việc học Tiến sĩ chuyên ngành AI tại Mỹ để khởi nghiệp với tMonitor. Một sự đánh đổi có lẽ là mơ mộng, mạo hiểm và không cân xứng trong suy nghĩ của nhiều người, nhưng với anh, thời điểm ấy, đây đơn giản là một quyết định làm khác để làm tốt.

“Có một thực tế không thể phủ nhận là giữa nghiên cứu và thực tiễn luôn tồn tại khoảng cách. Nhiều kết quả trong nghiên cứu không thể ứng dụng hoặc chưa thể đưa vào cuộc sống. Mình luôn luôn muốn giải quyết một vấn đề thực tế của xã hội, có ảnh hưởng tích cực đến cộng đồng. Lựa chọn tạm dừng việc học Tiến sĩ để khởi nghiệp tMonitor là cách để tôi có thể bắt đầu hiện thực hóa ý tưởng của mình từ những bước đi nhỏ nhất, thiết thực nhất” - Anh chia sẻ.

Quyết tâm, đam mê và không ngừng sáng tạo, tMonitor - Startup dùng AI cảnh báo chất lượng

không khí theo thời gian thực chính thức được 9X cho ra đời.

Vài nét về tMonitor

Đây là thiết bị nhỏ gọn có khả năng giúp sử dụng nhận biết các loại khí độc hại với độ chính xác cao. Ngoài ra, nó có thể phân tích về điều kiện môi trường như nhiệt độ, độ ẩm, ánh sáng... từ đó cảnh báo người dùng khi xuất hiện những chỉ số bất thường, ảnh hưởng đến sức khỏe con người.

Thiết bị công nghệ cung cấp các giải pháp giám sát được 13 chỉ số chất lượng không khí. Điểm đặc biệt của giải pháp là ứng dụng Internet vạn vật (IoT) và học máy để vừa giám sát thời gian thực, vừa cảnh báo các khủng hoảng xảy ra ở môi trường làm việc trong nhà, nơi có mật độ người cao như công xưởng, bệnh viện hay trường học.

Ngoài hệ thống phần cứng, thì các ứng dụng trong hệ thống phần mềm được lập trình thông qua trí tuệ nhân tạo (AI). Dựa trên dữ liệu trong quá khứ và những dữ liệu khác, hệ thống AI sẽ tự động tổng hợp, phân tích và đưa ra những khuyến cáo cho người sử dụng để biết được chất lượng không khí xung quanh mình có tốt hay không, từ đó tìm cách khắc phục tình trạng không khí hiện tại, tìm xem nguồn phát thải độc hại từ đâu...

Nguyễn Hải Nam cho biết thêm: “Mình chuyên làm về phần mềm và trí tuệ nhân tạo nên khi thực hiện dự án này đòi hỏi cần có phần cứng, mình đã tìm kiếm các đối tác, đồng nghiệp chuyên về mảng phần cứng để cố vấn và giúp mình làm một bộ sản phẩm “Made in Việt Nam” mà vẫn đảm bảo chất lượng thế giới. Trong quá trình khởi nghiệp, mình may mắn luôn có sự đồng hành của các đối tác, các trung tâm hỗ trợ để có thêm kiến thức về kinh doanh, về phát triển hệ thống phần cứng”.

Ra đời trong bối cảnh ô nhiễm không khí đã và đang là một vấn đề toàn cầu, tMonitor không phải là giải pháp đầu tiên hay duy nhất cung cấp trên thị trường. Tuy nhiên, điểm vượt trội của giải pháp công

nghe này phù hợp để tiếp cận với số đông khách hàng ở nhiều phân khúc khác nhau tại Việt Nam. Sở dĩ có được điều này là nhờ hệ thống dữ liệu lớn đã được nhóm nghiên cứu, tổng hợp trong nhiều năm. Đây là kho dữ liệu rất quý giá đối với những người làm công tác phân tích và cảnh báo như tMonitor và nó càng hiệu quả hơn nhờ sự hỗ trợ từ công nghệ trí tuệ nhân tạo.

Từ những bản nghiên cứu đơn giản nhất, nhóm đã nghiên cứu đo lường chất lượng không khí trong vòng 7-8 năm và hình thành bộ cơ sở dữ liệu đặc thù cho vùng nhiệt đới gió mùa như ở Việt Nam. Điều này giúp tMonitor có lợi thế cạnh tranh so với các sản phẩm khác trên thị trường. Hơn nữa, việc ứng dụng AI giúp tMonitor có khả năng đọc hiểu các vấn đề ô nhiễm không khí, dự đoán được xu hướng của dữ liệu, chỉ số chất lượng không khí tại thời điểm nhất định. Đồng thời, tự động gửi cảnh báo khi phát hiện những dữ liệu bất thường. Sau đó tích hợp ứng dụng đám mây cho phép người sử dụng phân tích chuyên sâu và đo lường được chất lượng không khí, kích hoạt các thiết bị lọc dựa trên mức độ ô nhiễm, tăng tốc độ thông gió theo nồng độ chất ô nhiễm nhất định.

Sau gần 10 năm thành lập, các yếu tố của sản phẩm dần dần được khắc phục. Với việc chủ động cung cấp cả phần cứng và phần mềm cho khách hàng, hiện sản phẩm đang được nhóm nghiên cứu hoàn thiện hơn nữa để mở rộng thị trường.

Những động lực quý giá

Bất kỳ một sản phẩm hay giải pháp nào, hiệu quả của nó chỉ được khẳng định khi được thị trường sử dụng và nhận thấy hiệu quả sau khi ứng dụng thực tế. Với tMonitor cũng vậy, sau nhiều năm nghiên cứu, phân tích dữ liệu, nâng cấp phần cứng và phần mềm, phản hồi từ khách hàng chính là một động lực để các thành viên của tMonitor tiếp tục công việc của mình nhằm mở rộng thị trường trong

tương lai bởi một giải pháp có ý nghĩa về mặt xã hội, sức khỏe cộng đồng như vậy đang ngày càng được chú trọng trên toàn thế giới. Tiếp xúc với một số khách hàng đang sử dụng sản phẩm, nhóm nghiên cứu đều nhận thấy những phản hồi tích cực.

Nguyễn Hải Nam tại lễ vinh danh Startup Wheel 2021.

Chị Lê Cẩm Nhung (Cầu Giấy) cho biết: “Sau khi công ty sử dụng sản phẩm tMonitor, bản thân đã cảm thấy lợi ích nhất định. Cụ thể khi có nhu cầu muốn biết về nhiệt độ, độ ẩm, các chỉ số không khí như bụi mịn... mình chỉ cần “liếc” qua là thấy, không phải mở điện thoại, vào app để xem”.

Anh Nguyễn Hoài Nam, đại diện Công ty cổ phần giải pháp và ứng dụng công nghệ 3S chia sẻ: “Tăng sức khỏe cũng chính là tăng sức lao động và hiệu quả của cán bộ công nhân viên tại công ty, nhà máy hay bệnh viện. Tại công ty, lãnh đạo và người lao động nhận thức thức rất rõ điều này. Mình cho rằng, hiện nhiều nơi chưa quan tâm đúng mức nhưng dần dần việc phổ cập thông tin về sức khỏe, môi trường thì các doanh nghiệp sẽ phải cân nhắc. Hơn nữa, quy định của Chính phủ về môi trường và an toàn lao động năm 2016 (Nghị định số 44/2016/NĐ-CP-PV) cũng nhắc đến việc bắt buộc phải kiểm tra môi trường lao động có đảm bảo tiêu chuẩn Việt Nam hay không?”.

TS. Đàm Quang Minh - Chủ tịch Hội đồng trường Đại học Phú Xuân (TT Huế) cho biết: “Hiện

nay tại trường đang lắp đặt song song hai hệ thống của nước ngoài và của tMonitor. Qua theo dõi, chúng tôi thấy cả hai sản phẩm đều đáp ứng nhu cầu quan trắc không khí tự động, giúp nâng cao ý thức của giảng viên, sinh viên và dân cư xung quanh trường. Tuy nhiên, kinh phí đầu tư của tMonitor rẻ hơn nhiều”.

Theo nghiên cứu, hiện nay tỷ lệ ô nhiễm không khí trong nhà hiện cao gấp 2-5 lần so với chất lượng không khí ngoài trời. Tuy nhiên, các sản phẩm hiện có trên thị trường chủ yếu tập trung vào quan trắc chất lượng không khí ngoài trời. Một số sản phẩm quan trắc không khí trong nhà cũng đã được đưa vào ứng dụng nhưng chỉ cung cấp thông số cơ bản, chưa phân tích chuyên sâu dành cho các môi trường lao động đặc thù như các nhà máy hay xí nghiệp. Đây là cơ hội để các nhà phát triển công nghệ cung cấp các giải pháp đo lường ô nhiễm không khí. Điểm mạnh của tMonitor có thể cạnh tranh các sản phẩm khác thì đây là dòng sản phẩm dành riêng cho thị trường châu Á, đặc biệt là thị trường Việt Nam, có thể đưa ra hệ thống khuyến nghị về trí tuệ nhân tạo phù hợp nhất. Về độ chính xác cũng có sự kiểm định từ các cơ quan cấp phép ở Việt Nam, đảm bảo độ chính xác sensor.

Hiện tMonitor đã được triển khai tại nhiều địa điểm tại Thanh Hóa, Thừa Thiên Huế, Hà Nội, TP Hồ Chí Minh... Dự kiến sau 5 năm, tMonitor sẽ có thể triển khai được 15.000 thiết bị trong các khu công nghiệp, nhà máy, trường học cũng như các

khu vực ngoài trời đặc thù. Thời gian tới, đội ngũ tMonitor đang triển khai gọi vốn đầu tư để sản xuất đại trà sản phẩm và cung cấp thêm nhiều tính năng thông minh cho sản phẩm.

Với một lộ trình phát triển cụ thể, tMonitor đang tiếp tục bước tiếp công nghệ quan trọng, mở lối cho kỹ nguyên phát triển nền tảng công nghệ bảo vệ môi trường trong nước và tiến tới vươn tầm quốc tế.

Ở thời điểm này, mặc dù còn gặp nhiều khó khăn trong việc tiếp cận các nhà máy, khu công nghiệp lớn, đến nay hầu hết doanh nghiệp ký hợp đồng với tMonitor đều là doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài bởi họ đã quen với các quy định ở các nước phát triển. Tuy nhiên, những cam kết gần đây của Chính phủ về việc Việt Nam đạt phát thải ròng bằng 0 vào năm 2050, đội ngũ phát triển của tMonitor tin rằng, tăng trưởng kinh tế xanh sẽ là động lực để các startup công nghệ xanh có cơ hội phát triển và đóng góp chung vào sự phát triển bền vững của đất nước.

Từ kinh nghiệm của mình, lời khuyên mà CEO 9X muốn nhắn gửi đến các bạn trẻ đam mê khởi nghiệp đó là "biết người biết ta trăm trận trăm thắng" và không ai sẽ đạt được ước mơ mà không trải qua thử thách, khó khăn, bởi "Thành công chỉ thực sự là niềm vui và hạnh phúc khi đó là kết quả của quá trình bản thân quyết tâm thực hiện bằng được kế hoạch đề ra!"/.

Minh Phụng
(tổng hợp)

Các giải thưởng dự án đạt được :

- Vô địch Startup Wheel 2021
- Vô địch giải thưởng Trí tuệ nhân tạo, Úc 2021
- Vô địch IoT Startup 2019
- Vô địch Châu Á - Thái Bình Dương hệ thống trí tuệ nhân tạo IBM Watson Build, Mỹ 2018
- Startup được cộng đồng mạng bình chọn nhiều nhất Blue Venture 2020
- Danh hiệu Sao Khuê

HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP BERLIN 2022 (PHẦN CUỐI)

Các công ty khởi nghiệp là chìa khóa cho tương lai của nền kinh tế Berlin, cho dù đó là sự đổi mới, tính bền vững hay tài năng và sự đa dạng. Và tất nhiên, đó là tạo ra việc làm, cơ hội và công việc tốt, bền vững.

TỶ LỆ PHỤ NỮ THAM GIA KHỞI NGHIỆP THẤP ĐÁNG KỂ

Tỷ lệ phụ nữ là người sáng lập và nhà đầu tư thấp đáng kể. Nhiều sáng kiến đã được triển khai trong những năm gần đây, tuy nhiên vẫn còn rất nhiều tiềm năng chưa được khai thác trong việc thúc đẩy phụ nữ khởi nghiệp.

Tỷ lệ nữ sáng lập doanh nghiệp khởi nghiệp thấp

Theo German Startup Monitor, năm 2020, tỷ lệ nữ là người sáng lập và nhà đầu tư chiếm 15,9%, năm 2021, tỷ lệ này tăng lên 17,7%. Mặc dù vậy, phụ nữ vẫn chiếm tỷ lệ thấp đáng kể trong hệ sinh thái khởi nghiệp và chỉ mới khai thác được một phần

tiềm năng sẵn có. Hệ sinh thái khởi nghiệp của Đức "vẫn còn nhiều nam giới thống trị" cho thấy rào cản lớn đối với sự gia nhập của phụ nữ. Các nhà sáng lập nam "tập trung hơn vào tăng trưởng và khả năng mở rộng, định hướng rõ ràng hơn cho các nhà đầu tư bên ngoài và thành công hơn nhiều trong việc huy động được các khoản đầu tư có giá trị cao". Tình trạng "thiếu hụt nữ giới" này là do cấu trúc "gia trưởng" chứ không phải do sự thiếu năng lực của phụ nữ.

Định hình cấu trúc "cũ"

Vấn đề giới tính trong khởi nghiệp cũng xuất hiện "văn hóa nam nhi" tràn lan trong các doanh nghiệp khởi nghiệp. Văn hóa này không chỉ diễn

hình trong các doanh nghiệp khởi nghiệp, nó cũng rất phổ biến trong các công ty truyền thống. Đối với những doanh nghiệp khởi nghiệp, phụ nữ ít hiện diện hơn trong các công việc thuộc lĩnh vực STEM. Ngoài ra, các nhà sáng lập nữ cho rằng bối cảnh khởi nghiệp được đặc trưng bởi văn hóa 'nam nhi' một phần là do các cơ chế cũ.

Cấu trúc "gia trưởng" trong xã hội của Đức chỉ thay đổi từ từ và qua nhiều thế hệ. Những cấu trúc này đã định hình người dân Đức từ thời thơ ấu và ảnh hưởng đến sự lựa chọn nghề nghiệp của họ, trong số những thứ khác. Cách người Đức nhìn nhận giới tính của mình là nam hay nữ quyết định những gì họ cho là phù hợp và không gian xã hội nào mà họ cảm thấy gần gũi, tức là liệu họ có đồng cảm với một người lính cứu hỏa không quản ngại rủi ro hay với một y tá biết đồng cảm, giúp đỡ và quan tâm. Bối cảnh khởi nghiệp cho thấy xã hội rất ít chấp nhận đối với một người đàn ông chăm sóc con nhỏ của mình trong nhiều năm. Các biện pháp chính trị và xã hội là cần thiết để thay đổi những cấu trúc cũ này, ít nhất là tạm thời.

Nhiều nguyên nhân dẫn đến tỷ lệ phụ nữ tham gia khởi nghiệp thấp đã được xem xét một cách toàn diện trong những năm gần đây và nhiều biện pháp đã được thực hiện để tăng tỷ lệ phụ nữ tham gia khởi nghiệp. Chỉ riêng báo cáo về bình đẳng giới thứ 3 của chính phủ Đức "Định hình số hóa theo cách bình đẳng giới" bao gồm "101 khuyến nghị để tăng cường cơ hội hiện thực hóa quá trình số hóa cho tất cả mọi người". Các phân tích cho thấy các công ty khởi nghiệp do phụ nữ lãnh đạo thành công hơn và làm nổi bật tiềm năng thúc đẩy các công ty khởi nghiệp của phụ nữ.

Thiếu sự tiếp cận các mạng lưới

Theo Female Founders Monitor, thiếu các nguồn lực như mạng lưới, đặc biệt là "để tiếp cận các nền kinh tế lớn và lĩnh vực đầu tư", và do đó thiếu khả năng tiếp cận vốn mạo hiểm, cùng những nội dung

khác. Nhưng cũng có "tiềm năng cụ thể" đối với các nhà sáng lập nữ vì họ "được thúc đẩy trên hết bởi các vấn đề xã hội" và do đó có duyên "thiết lập các mô hình kinh doanh sáng tạo của họ ở điểm giao thoa giữa doanh nghiệp và xã hội". Một ví dụ là sáng kiến Femtech (các công ty tập trung vào sức khỏe của phụ nữ bằng các giải pháp công nghệ). Sáng kiến được đưa ra bởi Hiệp hội Khởi nghiệp Đức và Bitkom e.V., hiệp hội ngành công nghiệp thông tin và viễn thông Đức - tập trung vào việc thúc đẩy tinh thần kinh doanh và các môn học về STEM trong các trường phổ thông và đại học, mang lại sự an toàn tốt hơn cho phụ nữ khi bắt đầu lập gia đình và làm nổi bật các hình mẫu vai trò mới.

"Dự án Zukunft đã cam kết hỗ trợ, hiển thị và kết nối mạng lưới của phụ nữ trong các ngành công nghệ trong nhiều năm" và cung cấp thông tin toàn diện, bao gồm danh sách các sáng kiến "hoạt động để tăng khả năng hiển thị, kết nối, trao quyền và chuyên nghiệp hóa phụ nữ," và do đó "cũng bao gồm và đề cập đến các khía cạnh đa dạng khác, ví dụ, phụ nữ có tiểu sử di cư, người da màu và LGBTQ+".

Bản đồ Khởi nghiệp Berlin trình bày một "Bối cảnh" cho các công ty khởi nghiệp do phụ nữ thành lập. Đối với Chương trình Học bổng Khởi nghiệp Berlin, hơn 30% người nhận học bổng là phụ nữ. Điều này không chỉ do các nhà sáng lập nữ có lẽ quan tâm nhiều hơn đến chương trình này mà còn do các nguyên tắc của Quỹ xã hội châu Âu, trong đó bao gồm rõ ràng việc đối xử bình đẳng giữa phụ nữ và nam giới, trong đó được tính đến bởi các tổ chức hỗ trợ của học bổng.

Nhiều nhà đầu tư nữ

Sự đồng thuận là nhiều nhà đầu tư nữ hơn là điều kiện tiên quyết thiết yếu để tạo điều kiện cho nhiều nhà sáng lập nữ hơn và tỷ lệ phụ nữ trong các công ty khởi nghiệp cao hơn. Một ví dụ nổi bật gần đây là mạng lưới các nhà đầu tư nữ Encourage

Ventures, một hiệp hội gồm 60 nhà quản lý nữ nổi tiếng và thành công người Đức, những người muốn tạo sự khác biệt trong các giao dịch của họ với hầu hết các nhà đầu tư mạo hiểm là nam giới. Một nghiên cứu của Đại học Columbia cho thấy: "Nam giới được hỏi về tầm nhìn của họ cho tương lai. Mặt khác, phụ nữ có nhiều khả năng cung cấp thông tin về cơ sở khách hàng, đưa ra dự báo tài chính cụ thể và biện minh cho những sai lầm có thể xảy ra với mô hình kinh doanh." Ngay bây giờ, nhận thức về sự bất bình đẳng này đang ở mức cao và nhiều nhà sáng lập nữ nhìn thấy cơ hội của họ để tích cực đạt được sự bình đẳng hơn. Một sáng kiến tiêu biểu là "Sứ mệnh #25to25", nhằm đạt được 25% tỷ lệ phụ nữ tham gia khởi nghiệp vào năm 2025.

ĐẠI HỌC LÀ HẠT NHÂN CHO CÁC DOANH NGHIỆP KHỞI NGHIỆP

Sự liên quan nổi bật của các trường đại học ở Berlin và các trung tâm khởi nghiệp của họ là rõ ràng. Một phân tích sâu hơn sẽ giúp tạo điều kiện thuận lợi cho các công ty spin-off.

Trung tâm khởi nghiệp tại các trường đại học

Các trường đại học ở Berlin và 60 trung tâm khởi

ngiệp của các trường này có tầm quan trọng đặc biệt đối với các công ty khởi nghiệp ở Berlin. Một số trường đại học ở Berlin là nhà tài trợ của Học bổng khởi nghiệp Berlin.

Một cuộc khảo sát doanh nghiệp khởi nghiệp, được thực hiện lần thứ ba bởi Trung tâm Khởi nghiệp tại Technische Universität Berlin, cho thấy "tầm quan trọng to lớn của các công ty spin-off của trường đại học đối với khu vực kinh tế". Vào tháng 2 năm 2020, cuộc khảo sát nhắm đến "các cựu sinh viên và những cá nhân đã sử dụng các công nghệ của các trường đại học để tự kinh doanh/khởi nghiệp." Mười trường đại học từ Berlin và Brandenburg đã tham gia vào cuộc khảo sát này. Các kết quả của khảo sát cho thấy các doanh nghiệp spin-off này đã tạo ra ước tính 62.600 việc làm và 8,43 tỷ EUR doanh thu vào năm 2019".

Các công ty khởi nghiệp ra đời trong trường đại học có thể và nên phát triển trong một khuôn khổ được bảo vệ và hỗ trợ. Nhưng muộn nhất là khi cần vốn mạo hiểm để phát triển bên ngoài trường đại học, rõ ràng là sự tham gia sớm của các nhà đầu tư thiên thần với kinh nghiệm, mạng lưới và khách

hàng tiềm năng của họ có thể hữu ích. Sự phát triển hơn nữa của hỗ trợ khởi nghiệp tại các trường đại học đã được thúc đẩy trong nhiều năm. Trong bối cảnh này, "sự hợp tác giữa các trường đại học trong việc thúc đẩy khởi nghiệp" đóng một vai trò thiết yếu để các trường đại học của Berlin "khai thác tiềm năng to lớn của họ tốt hơn nữa".

Sự hợp tác như "Liên minh Đại học Berlin", được bảo trợ bởi Thượng viện Berlin, sẽ tăng cường hơn nữa vai trò này. Các trung tâm khởi nghiệp của các trường đại học này đã hợp tác với nhau dưới cái tên Science & Startups và vào mùa hè năm 2021 đã trình bày dự án mẫu K.I.E.Z. (Trung tâm khởi nghiệp trí tuệ nhân tạo) để thúc đẩy các công ty khởi nghiệp liên quan đến khoa học trong lĩnh vực trí tuệ nhân tạo, do Bộ Kinh tế và Công nghệ Liên bang Đức tài trợ trong 4 năm.

Khởi nghiệp và bằng sáng chế

Như chúng ta thấy ở thời điểm này, bằng sáng chế đóng một vai trò phụ trong hệ sinh thái khởi nghiệp tổng thể ở Berlin. Vào năm 2020, đã có 62.105 đơn đăng ký bằng sáng chế tại Văn phòng Nhãn hiệu và Bằng sáng chế Đức (DPMA), 674 trong số đó đến từ Berlin. Trong số này, chỉ một phần là của hơn 3.000 công ty khởi nghiệp. Các lĩnh vực công nghệ hàng đầu về bằng sáng chế ở Berlin là giao thông vận tải (78 công ty khởi nghiệp), công nghệ y tế (59) và công nghệ máy tính (53).

Ví dụ về các công ty khởi nghiệp khai thác bằng sáng chế trong hoạt động của mình là WebID Solutions GmbH, công ty đã phát triển phương pháp nhận dạng cá nhân qua trò chuyện video, Re2you GmbH với phần mềm có thể được sử dụng để hài hòa dữ liệu và ứng dụng bất kể hệ điều hành được sử dụng nào, hoặc Kleiderly UG với một bằng sáng chế tái chế hàng dệt may đã qua sử dụng thành nhựa. Những trường hợp này xét về tổng số doanh nghiệp khởi nghiệp là rất hiếm, nhưng điều này không cho phép đưa ra bất kỳ kết luận nào về chất

lượng của hệ sinh thái khởi nghiệp.

Tại Berlin, có thể quan sát thấy sự phát triển hướng tới một tiêu chuẩn công nghệ cao hơn giữa các công ty khởi nghiệp trong 20 năm qua. Điều này được thể hiện bằng các nền tảng kỹ thuật số của thập kỷ trước hoặc sự phát triển hiện tại trong các lĩnh vực như Chuỗi khối hoặc Internet vạn vật. Hầu hết các công ty khởi nghiệp tiếp tục tập trung vào phát triển phần mềm, nhưng các công nghệ mà các công ty khởi nghiệp sử dụng bị chi phối bởi "công nghệ sâu".

Bằng sáng chế chỉ áp dụng cho phần mềm kết hợp với phần cứng; đối với riêng phần mềm, luật bản quyền cung cấp sự bảo hộ. Các công ty khởi nghiệp dựa trên Internet trong nền kinh tế nền tảng cũng cố gắng tiếp cận thị trường nhanh hơn đối thủ cạnh tranh theo nguyên tắc "người chiến thắng sẽ có tất cả". Christian Hammel, giám đốc bộ phận giải thích: "Quy trình cấp bằng sáng chế kéo dài có xu hướng gây cản trở. Bởi vì phải mất rất nhiều thời gian để có được bằng sáng chế. Dữ liệu dao động từ 2-7 năm cho đến khi người nộp đơn nắm giữ bằng sáng chế trong tay".

Do đó, nên xem xét toàn bộ lĩnh vực "sở hữu trí tuệ", ngoài bằng sáng chế còn bao gồm quyền đối với nhãn hiệu và các quyền sở hữu liên quan khác. Ở Berlin, có một số địa chỉ liên hệ để tham vấn về chiến lược sở hữu trí tuệ phù hợp cho các công ty khởi nghiệp. Đối với một số ít bằng sáng chế, một mô hình dễ thực hiện nên được thiết lập ở Berlin để

cho phép các công ty khởi nghiệp phát triển những đổi mới có thể bán được trên thị trường từ các bằng sáng chế hiện có.

BERLIN CÓ THỂ TRỞ NÊN MẠNH HƠN BẰNG NHỮNG NỖ LỰC CÙNG THAM GIA

Trong những năm gần đây, hệ sinh thái khởi nghiệp của Berlin đã tiếp tục phát triển và có những đóng góp đáng kể cho nền kinh tế. Hàng năm, hơn 500 công ty khởi nghiệp mới được thành lập tại Berlin. Nền kinh tế kỹ thuật số của Berlin sử dụng hơn 120.000 người và các công ty khởi nghiệp ở Berlin - tùy thuộc vào số lượng - sử dụng khoảng 70.000 người.

Tài trợ vốn mạo hiểm vào năm 2021 cho các công ty khởi nghiệp đã vượt xa mọi kỷ lục trước đó với hơn 10 tỷ EUR. Số hóa và chuyển đổi nền kinh tế theo hướng bền vững hơn và sự tham gia của xã hội chỉ có thể thành công nếu các đổi mới kỹ thuật được xã hội chấp nhận cũng được thực hiện. Các công ty khởi nghiệp ở đây có thể đóng vai trò là "động cơ giải quyết vấn đề" cho các thách thức xã hội hiện tại và sắp tới.

Tiềm năng để cùng phát triển hơn nữa

Nhằm củng cố sự phát triển trong tương lai của hệ sinh thái khởi nghiệp Berlin, Berlin cần:

- Tăng cường tính bền vững và khả năng tồn tại

trong tương lai của nền kinh tế và xã hội;

- Mở rộng phát triển tài năng, đặc biệt bằng cách hỗ trợ và tăng cường đào tạo tài năng tương lai;

- Cho phép sự đóng góp của các công ty khởi nghiệp cho một nền hành chính kỹ thuật số và hiện đại

- Thúc đẩy sự đa dạng và tinh thần kinh doanh của phụ nữ

- Kết nối với các công ty khởi nghiệp, doanh nghiệp vừa và nhỏ cũng như với các trường đại học.

Thỏa thuận liên minh Berlin hiện tại có kế hoạch giải quyết những nhu cầu này trong Chương trình nghị sự về khởi nghiệp và liên kết chúng với các chiến lược và tác nhân hiện có trong hệ sinh thái. Việc đưa Chương trình nghị sự khởi nghiệp vào hướng dẫn phát triển hơn nữa trong hướng dẫn chính sách của chính phủ mới của chính quyền Berlin nhấn mạnh tầm quan trọng hiện tại và tương lai của hệ sinh thái khởi nghiệp đối với khu vực thủ đô. Nỗ lực này chỉ có thể đạt được khi cùng với các chủ thể trong hệ sinh thái cải thiện hơn nữa các điều kiện khung cho khởi nghiệp.

Giám sát hệ sinh thái khởi nghiệp

Các báo cáo như thế này đóng góp quan trọng vào cái nhìn tổng quan và hiện trạng của hệ sinh thái Berlin. Một thách thức lớn ở đây là sự đa dạng của các công ty khởi nghiệp ở Berlin. Đây là nơi các công ty khởi nghiệp hướng đến xã hội, Fintech và công ty khởi nghiệp Công nghệ sinh học nghiên cứu chuyên sâu đang phát triển nhanh chóng.

Một đặc điểm chung là công ty khởi nghiệp là công ty được thành lập với ý tưởng kinh doanh sáng tạo và tiềm năng tăng trưởng cao, nhưng điều này được mô tả khác trong số liệu thống kê. startup-map.berlin là một công cụ hữu ích để nắm bắt và lập bản đồ về sự đa dạng của hệ sinh thái Berlin./.

Nguyễn Lê Hằng

(Berlin: startup report 2022)

CÁC MẪU HÌNH CỦA SỰ ĐỘT PHÁ (PHẦN CUỐI)

Tư duy của khách hàng

Các doanh nghiệp được thúc đẩy bởi nhu cầu của khách hàng. Nhưng các giá trị, sở thích và kỳ vọng của khách hàng không cố định, cũng không phổ biến (mặc dù đối với mục đích kinh doanh, việc xác định các xu hướng chung có thể tỏ ra hữu ích). Cần thấy rằng, mặc dù chúng ta có xu hướng nghĩ đến người tiêu dùng cá nhân khi nói về tư duy, nhưng khách hàng doanh nghiệp cũng có những giá trị, sở thích và kỳ vọng ảnh hưởng đến nhu cầu. Ở bất kỳ mức độ nào - dù là người tiêu dùng cá nhân hay doanh nghiệp - khách hàng đều có những kỳ vọng được định hình bởi những gì họ nhìn thấy xung quanh, những gì họ trải nghiệm trong các khía cạnh khác nhau của cuộc sống cá nhân và nghề nghiệp cũng như bởi áp lực tài chính và xã hội. Đôi khi có sự thay đổi đáng chú ý trong các giá trị được thể

hiện. Ví dụ, sau sự sụp đổ của một nhà máy may mặc ở Bangladesh vào tháng 4 năm 2013, các phương tiện truyền thông như New York Times và NPR đã báo cáo rằng nâng cao nhận thức của người tiêu dùng về các thông lệ lao động và điều kiện làm việc đã bắt đầu ảnh hưởng đến quyết định mua sắm quần áo và kết quả là một số nhà bán lẻ và các tập đoàn lớn trong ngành đã áp dụng các thông lệ mới. Ở những thời điểm khác, những yếu tố này không quan trọng bằng giá trị hoặc sở thích. Ví dụ: người tiêu dùng ngày nay có thể mong đợi tìm thấy nhiều sản phẩm được cá nhân hóa hơn với giá cả phải chăng, trong khi một vài năm trước, họ nghĩ rằng giá cả phải chăng có nghĩa là chấp nhận các sản phẩm “tiêu chuẩn”. Đôi khi, sự chuyển đổi xảy ra theo bối cảnh - ví dụ, từ lâu người tiêu dùng Mỹ có thể coi trọng việc tham gia và “tự tay làm lấy”, nhưng

chỉ mãi gần đây kỳ vọng đó mới được mở rộng sang các lĩnh vực như y tế và giáo dục.

Ngoài ra, những chuyển đổi trong tư duy của khách hàng có thể mất thời gian mới biểu lộ ra, vì hiện thực thường đi trước nhu cầu phổ biến. Khách hàng không nhất thiết phải bày tỏ sự ưa thích đối với một thứ gì đó cho đến khi họ biết rằng nó tồn tại hoặc có thể xảy ra, thường là do một nhà cung cấp hoặc nhà sản xuất khác mời chào bán cho họ. Sau đó, đột nhiên, họ mong đợi sử dụng nó, ở khắp mọi nơi. Ví dụ: khách hàng đã trả tiền cho quảng cáo dựa trên tỷ lệ được đặt ra cho phạm vi tiếp cận dự kiến cho đến năm 2000, khi các dịch vụ như Google AdWords cung cấp quảng cáo dựa trên mức độ tương tác (lần click). Giờ đây, khách hàng doanh nghiệp mong đợi mức giá trả theo hiệu suất và mức giá theo sử dụng thay vì phí trả trước cố định cho các dịch vụ từ lưu trữ web đến trung tâm dữ liệu và không gian văn phòng.

Tiềm ẩn trong tư duy của khách hàng như một xúc tác là sự chuyển đổi ở hành vi của khách hàng làm ảnh hưởng đến nhu cầu về một sản phẩm nhất định và/hoặc cách các công ty cần hoạt động để đáp ứng nhu cầu đó. Sự chuyển đổi này có thể đơn giản như việc khách hàng tái ưu tiên các giá trị hoặc sở thích của họ. Ví dụ: khách hàng có thể bắt đầu đòi hỏi nhiều hơn về những gì họ luôn coi trọng - cá nhân hóa - đơn giản vì họ nhận ra rằng các sản phẩm được cá nhân hóa không nhất thiết phải có giá thành cao hơn các sản phẩm “tiêu chuẩn” dành cho thị trường đại chúng.

Nền tảng

Theo nghĩa rộng, những nền tảng giúp làm cho các tài nguyên và người tham gia dễ tiếp cận với nhau hơn theo một quy tắc “theo nhu cầu”. Chúng có thể trở thành những xúc tác mạnh mẽ cho hệ sinh thái giàu tài nguyên và người tham gia. Mặc dù có nhiều loại nền tảng và thuật ngữ này được sử dụng trong nhiều ngữ cảnh, nhưng các nền tảng

hoạt động tốt đều có chung hai yếu tố chính: cấu trúc quản trị và một bộ giao thức hỗ trợ. Cấu trúc quản trị bao gồm một tập hợp các giao thức xác định ai có thể tham gia, họ có thể đóng vai trò gì, cách họ tương tác và cách giải quyết tranh chấp. Bộ giao thức hoặc tiêu chuẩn hỗ trợ được thiết kế để tạo điều kiện thuận lợi cho kết nối, phối hợp và cộng tác. Trong những nền tảng hiệu quả nhất và do đó mang tính xúc tác nhiều nhất, cấu trúc quản trị và các giao thức hỗ trợ sẽ cung cấp cấu trúc vừa đủ để tạo điều kiện cho các tương tác hoạt động suôn sẻ tạo ra niềm tin vào nền tảng, mà không trở nên quá công kênh để thu hút người tham gia hoặc mở rộng quy mô.

Với vai trò là xúc tác, các nhà nghiên cứu đã xác định bốn loại nền tảng:

- *Nền tảng tổng hợp* tạo điều kiện thuận lợi cho các giao dịch, kết nối người dùng với tài nguyên và có xu hướng hoạt động theo mô hình “trục bánh xe và nan hoa”.

- *Nền tảng xã hội* tạo điều kiện thuận lợi cho các tương tác xã hội, kết nối các cá nhân với cộng đồng và có xu hướng thúc đẩy các mạng lưới quan hệ.

- *Các nền tảng huy động* tạo điều kiện cho mọi người cùng nhau hành động vì một mục tiêu hoặc tầm nhìn. Chúng có xu hướng thúc đẩy các mối quan hệ lâu dài để đạt được các mục tiêu chung.

- *Nền tảng học tập* tạo điều kiện chia sẻ thông tin chi tiết theo thời gian. Chúng có xu hướng thúc đẩy các mối quan hệ sâu sắc, dựa trên sự tin tưởng do những người tham gia làm việc cùng nhau để phát huy tiềm năng hơn.

Kinh tế

Các yếu tố kinh tế vĩ mô, chẳng hạn như tăng trưởng kinh tế, lãi suất hoặc tỷ giá hối đoái, ảnh hưởng đến cách các doanh nghiệp và cá nhân vận hành và đưa ra quyết định. Những thay đổi đáng kể ở nền kinh tế vĩ mô, chẳng hạn như việc thắt chặt thị trường tín dụng ở Mỹ sau cuộc khủng hoảng năm

2008, có thể làm thay đổi các lựa chọn tài chính đối với một doanh nghiệp; nói chung, chúng có thể ảnh hưởng đến các ưu tiên và giả định làm cơ sở cho các quyết định về mua bán và đầu tư. Ở mức độ mà những biến đổi kinh tế vĩ mô tồn tại, chúng có thể đặt ra những thách thức hoặc thậm chí cơ hội cho cả những công ty lâu năm lẫn những công ty mới tham gia thị trường.

Nhưng ngay cả đối với các yếu tố kinh tế mang tính chu kỳ, sự đột phá không nhất thiết biến mất khi chu kỳ kết thúc. Ví dụ, từ năm 2007 đến 2010, chi tiêu thực của người tiêu dùng ở Mỹ đã giảm gần 8% và một số khách hàng, cả doanh nghiệp lẫn người tiêu dùng, trở nên ý thức hơn về chi phí và quan tâm đến việc giảm mua hàng không thiết yếu. Hành vi liên quan của họ - giảm mua các sản phẩm và thương hiệu giá rẻ - vẫn tiếp tục mặc dù kinh tế đã được cải thiện, một phần vì sự hiểu biết của họ về các lựa chọn có sẵn đã được mở rộng. Theo khảo sát của hãng Mckinsey: “Trong số những người tiêu dùng chuyển sang các sản phẩm giá rẻ hơn, 46% cho biết chúng hoạt động tốt hơn mong đợi”.

Do đó, mặc dù thay đổi kinh tế có thể giúp xúc tác một số khía cạnh của phương pháp tiếp cận mới hoặc khuếch đại tiềm năng đột phá của nó - miễn là nó tồn tại đủ lâu để một phương pháp tiếp cận mới đạt tới mức quan trọng, đặc biệt là khi các hiệu ứng mạng phát triển - thì nguy cơ đe dọa về đột phá sẽ tồn tại độc lập với các chu kỳ kinh tế. Hãy xem sự phát triển bùng nổ của Airbnb và nền kinh tế chia sẻ nói chung. Những mô hình tiêu dùng hợp tác mới

này đã được tung ra trong một môi trường kinh tế bất ổn và ý thức tiết kiệm mới hình thành sau vụ sụp đổ năm 2008 và cuộc suy thoái sau đó. Trong trường hợp này, cả người tiêu dùng lẫn doanh nghiệp đều đang tìm cách đáp ứng nhu cầu của họ mà không phải chịu chi phí đáng kể; họ cởi mở hơn với các mô hình mới có thể mang lại giá trị (cho người tiêu dùng) và tăng trưởng (cho doanh nghiệp).

Chính sách công

Khi chính phủ thay đổi mức độ can thiệp vào một khía cạnh cụ thể của môi trường kinh doanh hoặc xã hội, thì kết quả có thể làm hạn chế các lựa chọn của doanh nghiệp hoặc mở ra các cơ hội mới. Môi trường chính sách công không chỉ giới hạn ở luật pháp và quy định, mà còn bao gồm ảnh hưởng của những thay đổi đối với chính sách thuế, luật lao động, luật môi trường, hạn chế thương mại, thuế quan và ổn định chính trị đối với thị trường và cá nhân. Ví dụ, Đạo luật Chăm sóc Giá cả phải chăng của Mỹ quy định bảo hiểm y tế bắt buộc cho tất cả công dân Mỹ, có thể được coi là xúc tác vì việc tách bảo hiểm y tế khỏi việc làm có thể khiến lực lượng lao động hành xử khác đi. Những hành vi khác biệt này có thể gây áp lực mới cho các doanh nghiệp, nhưng nó cũng có thể mở ra cơ hội cho các doanh nghiệp mới hoạt động trong lĩnh vực y tế phục vụ khách hàng theo một cách khác. Mặt khác, ví dụ việc hợp pháp hóa cần sa tại Mỹ làm nổi bật việc loại bỏ luật hoặc quy định có thể hoạt động như xúc tác cho các cơ hội kinh doanh mới như thế nào; những cơ hội này có thể tạo đột phá (ví dụ: đối với một số loại công ty dược phẩm hoặc đối với một số tổ chức thị trường chợ đen) nếu xu hướng phi hình sự hóa cần sa lan rộng khắp nước Mỹ.

Các nhà nghiên cứu sử dụng thuật ngữ “chính sách công” một cách rộng rãi để bao gồm các loại cơ quan hoặc cấu trúc điều tiết khác thay thế cho hoạt động của chính phủ do chính phủ không hành động hoặc chính sách công được cho là không hiệu

quả hoặc không phù hợp. Một ví dụ về điều này có thể là ảnh hưởng của việc cấp phép tự điều chỉnh, mã nguồn mở và tài sản sáng tạo công cộng (Creative Commons) có liên quan đến môi trường bằng sáng chế phát sinh kiện tụng.

Trở lại câu chuyện của Kodak, đâu là sự thay đổi giữa năm 1975, khi máy ảnh kỹ thuật số chẳng đáng để đầu tư và năm 2005, khi máy ảnh kỹ thuật số giết chết ngành kinh doanh máy ảnh phim? Trong ví dụ này, các công nghệ hỗ trợ đóng vai trò xúc tác chính. Chi phí giảm và chất lượng ngày càng tăng của công nghệ kỹ thuật số khiến cho số hóa ảnh trở nên khả thi và giá cả phải chăng cho thị trường đại chúng. Hơn nữa, tư duy của khách hàng đóng vai trò xúc tác cùng với công nghệ: Với việc máy tính xách tay và máy tính cá nhân trở phổ biến, công chúng ngày càng trở nên quen thuộc và thoải mái với việc sử dụng công nghệ kỹ thuật số trên Internet, cũng như tạo và chia sẻ các sản phẩm truyền thông số hóa qua email và các dịch vụ xử lý trực tuyến như oFoto (được Kodak mua lại vào năm 2001) và Snapfish. Do đó, người tiêu dùng máy chụp ảnh thông thường đã chuyển từ muốn ghi lại một khoảnh

khắc đặc biệt trên giấy để đưa vào album ảnh sang muốn có một chiếc máy ảnh để ghi lại những hình ảnh khi chúng diễn ra. Khi các nền tảng xã hội trở thành một phần của cuộc sống hàng ngày, việc này cũng mở ra một cách mới để trải nghiệm và chia sẻ hình ảnh, và máy ảnh kỹ thuật số không chỉ được chấp nhận mà còn được ưa chuộng hơn.

Như câu chuyện của Kodak đã minh họa, các xúc tác không chỉ ảnh hưởng đến các điều kiện thị trường mà còn tương tác và đôi khi làm gia tăng các xúc tác khác. Đồng thời, một đổi mới sáng tạo trong một thị trường có thể có hiệu ứng xúc tác trên nhiều xúc tác khác, hoặc với tư cách là một công nghệ hỗ trợ hoặc thông thường là thông qua việc thay đổi tư duy của khách hàng. Hãy xem hiệu ứng mà cả máy ảnh kỹ thuật số và nhạc có thể tải xuống đã làm thay đổi kỳ vọng của khách hàng về thời gian để đạt tới sự hài lòng tức thì. Kỳ vọng này đã nhanh chóng lan sang các lĩnh vực khác, chẳng hạn như thị trường sách, phim ảnh, TV và giờ đây là cả cửa hàng tạp hóa và các sản phẩm vật chất khác./

Phương Anh

(Patterns of disruption, Deloitte University Press)